

BIULETYN

Nr 109 (858) • 1 grudnia 2011 • © PISM

Redakcja: Marcin Zaborowski (redaktor naczelny),

Jarosław Ćwiek-Karpowicz, Beata Górka-Winter, Artur Gradziuk,

Leszek Jesień, Beata Wojna

Indie w Radzie Bezpieczeństwa ONZ

Patryk Kugiel

Indie stały się ostatnio najbardziej poważnym kandydatem na stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ. Aktualna kadencja tego kraju jako niestałego członka Rady może być postrzegana jako jego sprawdzian w roli odpowiedzialnego mocarstwa oraz stanowić zapowiedź przyszłych działań w głównym organie ONZ. Chociaż Indie mają silne atuty demograficzne, gospodarcze i polityczne przemawiające za poparciem ich aspiracji, uzyskanie przez nie stałego miejsca w Radzie Bezpieczeństwa będzie uzależnione od reformy całego systemu NZ. Dla UE i Polski zaangażowanie w poważny dialog z Indiami na temat zmian w ONZ może się okazać głównym narzędziem wzmocnienia wzajemnych relacji.

Aspiracje indyjskie. Starania o uzyskanie miejsca stałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ są trwałym celem polityki zagranicznej Indii od czasu uzyskania niepodległości w 1947 r. Tradycyjnymi argumentami za poparciem tych dążeń były demografia (drugie najludniejsze państwo), terytorium (siódmy największy kraj), historia (jedna z najstarszych cywilizacji) i wartości moralne (idealizm w polityce zagranicznej). Ostatnio Indie zyskały dodatkowe atuty: gospodarcze i polityczne. Jako jeden z najszybciej rozwijających się krajów stały się jedenastą gospodarką świata (w ujęciu nominalnym PKB) i mają potencjał, aby do roku 2030 zająć trzecie miejsce, po USA i Chinach. Z czwartą największą armią Indie w 1998 r. dołączyły do elitarnego klubu mocarstw nuklearnych. Jako wschodząca potęga Indie stają się też ważnym graczem na głównych forach globalnego zarządzania (G14 i G20) oraz w negocjacjach międzynarodowych.

Według Indii obecna struktura ONZ nie odzwierciedla rzeczywistości współczesnego świata i skazuje tę organizację na brak wiarygodności i legitymizacji koniecznych do skutecznego działania. Jako największa demokracja na świecie Indie wzywają do demokratyzacji systemu międzynarodowego. Proponują powiększenie liczby członków Rady Bezpieczeństwa: stałych z 5 do 11 i niestałych z 10 do 14 ew. 15 oraz wzmocnienie roli Zgromadzenia Ogólnego. Nowi stali członkowie powinni mieć takie same prawa jak starzy (w tym prawo weta), a struktura Rady powinna być regularnie poddawana przeglądowi co 15 lat. Indie tradycyjnie popierały ONZ jako główną instytucję globalną. Zajmują trzecie miejsce na liście dostarczycieli personelu misji pokojowych ONZ: ponad 8400 osób bierze udział w 10 (na 16) operacjach ONZ. W 2009 r. wpłaty Indii do rocznego budżetu ONZ wyniosły 12,2 mln dol. (0,45% w całości), co daje im 26. miejsce wśród największych donatorów ONZ. Poprzez członkostwo w Radzie Bezpieczeństwa Indie pragną zwiększyć swój wpływ na politykę międzynarodową oraz wzmocnić własną strategiczną autonomię i uzyskać możliwość blokowania ewentualnej ingerencji w swoje sprawy wewnętrzne (np. w kwestii Kaszmiru). Co ważniejsze, zdobycie miejsca w najważniejszym organie ONZ oznaczałoby dla Indii ostateczne uznanie ich statusu mocarstwa światowego. W przeszłości brak zrozumienia dla tych aspiracji przez Zachód skłonił Indie do odgrywania pierwszoplanowej roli wśród krajów rozwijających się (ruch niezaangażowanych, G-77) i głównego krytyka zachodnich mocarstw. Po zakończeniu zimnej wojny Indie oraz Niemcy, Japonia i Brazylia wzajemnie wspierają w ramach G4 swoje dążenia do stałego członkostwa w Radzie Bezpieczeństwa.

Kadencja w Radzie Bezpieczeństwa. Od 1 stycznia 2011 r. Indie sprawują po raz siódmy dwuletnią kadencję w roli rotacyjnego członka Rady. Wśród głównych kierunków ich zainteresowania są: sytuacja w Afganistanie, terroryzm międzynarodowy i reforma ONZ. Podstawowym celem Indii jest jednak przekonanie społeczności międzynarodowej, że są odpowiedzialnym mocarstwem umacniającym światowy pokój i stabilność oraz zasługującym na stałe miejsce w Radzie Bezpieczeństwa.

Mocarstwa zachodnie obawiają się, że Indie mogą wzmocnić antyzachodnią opozycję w ONZ. Przykładowo, zbieżność głosowań w Zgromadzeniu Ogólnym między Indiami a USA należy do najniższych w ONZ. W 2010 r. wynosiła ona tylko 25,4%, czyli poniżej średniej dla wszystkich krajów (41,6%) i znacznie mniej niż w krajach UE (np. Polska 61,7%, Francja 71,4%). Zbliżenie z Zachodem w drażliwych kwestiach jest ciągle trudnym wyzwaniem wewnętrznym w Indiach.

Ostatnie głosowania tego kraju w Radzie Bezpieczeństwa pokazują próby zachowania równowagi między oczekiwaniami państw zachodnich a tradycyjnym przywiązaniem do zasad suwerenności i nieingerencji. Indie, wraz z Chinami i Rosją, wstrzymały się od głosowania rezolucji Rady Bezpieczeństwa nr 1973 wprowadzającej strefę zakazu lotów nad Libią. Takie samo stanowisko zajęły w głosowaniu w sprawie Syrii. W przeciwieństwie do krajów Zachodu podczas 66. sesji Zgromadzenia Ogólnego poparły „Palestynę jako pełnoprawnego członka Narodów Zjednoczonych”. To pokazuje, że Indie, po ewentualnym dołączeniu do Rady Bezpieczeństwa, choć nie zrezygnują z własnej wizji świata, będą się starały prowadzić pojednawczą politykę

Perspektywy. W 2010 r. Indiom udało się uzyskać jednoznaczne poparcie przywódców Wielkiej Brytanii, Francji, USA i Rosji w ich staraniach o miejsce w Radzie Bezpieczeństwa. Dwuznaczne natomiast jest stanowisko piątego członka, ich tradycyjnego rywala w Azji i bliskiego partnera Pakistanu, tj. Chin, które są za utrzymaniem *status quo*. Wsparcie pozostałych stałych członków Rady jest raczej deklaratywne, gdyż żaden z nich nie dąży energicznie do zmian w ONZ. Większość pozostałych państw członkowskich ONZ, w tym Polska, przychylnie postrzegają aspiracje Indii, ale uzależniają rozszerzenie składu Rady od ogólnej reformy ONZ. Głównymi przeszkodami na drodze do członkostwa Indii w Radzie Bezpieczeństwa są spór o Kaszmir, sprzeciw Pakistanu czy też przypadki naruszeń praw człowieka. Pewne znaczenie ma również fakt, że Indie nadal nie przystąpiły do Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT), choć zmniejszyło się ono po podpisaniu układu nuklearnego z USA w 2008 r. Indie bardzo poważnie traktują poparcie innych krajów dla ich starań o stałe miejsce w Radzie jako sprawdzian ze współpracy dwustronnej. Realizacja ich aspiracji zależy jednak od reformy strukturalnej całego systemu NZ, która nie wydaje się obecnie zbyt bliska.

Wnioski. Perspektywy stałego członkostwa Indii w Radzie Bezpieczeństwa nie są obiecujące w krótkiej perspektywie. Wbrew nadziejom Indie nie wykorzystają tej kadencji w Radzie do zrobienia dużego kroku naprzód. Jednak wraz z ewolucją systemu międzynarodowego poważna dyskusja na temat reformy ONZ wydaje się nieunikniona. Tempo zmian może przyspieszyć światowy kryzys finansowy, który mógłby zmienić układ sił i stworzyć dla Indii nowe szanse. W porównaniu z innymi kandydatami Indie mają najlepsze warunki po temu, aby znaleźć się w składzie rozszerzonej Rady Bezpieczeństwa. Posiadając większość atrybutów światowego mocarstwa, mogłyby też wzmocnić wiarygodność i legitymizację najważniejszego organu ONZ.

Indie wydają się naturalnym partnerem UE w działaniach na rzecz wzmocnienia skutecznego multilateralizmu, stąd obie strony powinny rozpocząć poważny dialog na temat reformy ONZ, w tym poszerzenia Rady Bezpieczeństwa. Wymagałoby to przede wszystkim wypracowania wspólnego stanowiska wszystkich państw członkowskich UE wobec preferowanego celu reformy ONZ, w tym możliwości uzyskania wspólnego miejsca w Radzie dla całej Unii. Poparcie Indii przez Unię umocniłoby jej wiarygodność jako atrakcyjnego i znaczącego aktora w polityce światowej oraz przyczyniłoby się do poprawy zaufania i ożywienia strategicznego partnerstwa obu stron. Dzięki temu UE mogłaby oczekiwać od Indii odgrywania większej roli i lepszej współpracy w rozwiązywaniu innych globalnych wyzwań (zmiany klimatu, rozmowy handlowe, terroryzm oraz wspieranie demokracji). W przeciwnym razie dalszy brak poważnej reakcji Unii na argumenty Indii stwarzałaby ryzyko alienacji tego kraju i utraty potencjalnego partnera w nowym wielobiegunowym świecie.

Polska, która łączy swoje poparcie dla Indii z ewolucją wspólnego stanowiska UE w sprawie reformy ONZ, powinna być bardziej niż dotąd aktywna w podejmowaniu tego tematu. Jednomyślne poparcie dla Indii przyczyniłoby się do wzmocnienia stosunków dwustronnych. Również na poziomie regionalnym, korzystne dla Polski jest zapewnienie jednego miejsca w Radzie całej Unii. Wreszcie, w interesie Polski jako kraju średniej wielkości jest także zwiększenie roli ONZ jako głównego strażnika prawa międzynarodowego oraz uczynienie tej organizacji bardziej demokratyczną, reprezentatywną i skuteczną. Reforma ONZ może się stać ważnym wymiarem polsko-indyjskiego dialogu politycznego. W oczekiwaniu na te zmiany Polska może już teraz pogłębiać współpracę z Indiami na forum ONZ w dziedzinach wspólnego zainteresowania (nierozprzestrzenianie broni, demokracja, terroryzm itp.).